

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i några av Upplandsstiftelsens naturområden.

Informationstavla i Wikparken

Foto: Magnus Mattisson

Magnus Mattisson
Niklas Rossi

Inledning

Jag har fått i uppdrag att göra en översyn av tillgängligheten och servicen för personer med funktionsnedsättningar i några av Upplandsstiftelsens (US) utvalda naturområden; Wikparken i Uppsala kommun, Härjarö i Enköpings kommun och Kalmarnäs i Håbo kommun, under 2008. Till min hjälp har jag haft Niklas Rossi, vid Barn- och ungdomshabiliteringen, Uppsala läns landsting. Tack Niklas för många goda tankar och idéer!

Vi har kontrollerat att servicen som erbjuds fungerar för personer med främst fysiska funktionsnedsättningar, samt att den stämmer överrens med den information som finns på Upplandsstiftelsens hemsida och www.smultronstallen.nu. Vi ger även synpunkter på den senare hemsidans utformning med tanke på målgruppen, personer med funktionsnedsättning, ska kunna använda den utan hinder.

I denna rapport påtalar vi även brister som finns ur tillgänglighetssynpunkt och ger förslag på förbättringar. Vi ger nya förslag på åtgärder i ovan nämnda områden för att förbättra tillgängligheten, bland annat vid naturskolan i anslutning till Kalmarnäs naturreservat. Detta för att naturskolans omgivningar även ska kunna upplevas av barn som har en funktionsnedsättning, (se bilaga).

Texten kompletteras med faktarutor vad som gäller för respektive åtgärd. Faktatexterna har hämtats från följande litteratur: ”*Friluftsanordningar – en vägledning för planering och förvaltning*”, Naturvårdsverket 2007, ”*Tillgång till naturen för människor med funktionshinder*”, Rapport 2005:2 Skogsstyrelsen, och ”*Tillgänglighet till naturreservat för personer med funktionshinder- riktlinjer och standard*”, Rapport 2006:67, Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Uppsala i september 2008

Magnus Mattisson

Wikparken

Vi utgick från handikapparkeringen och har sedan gått/rullat på Genvägen som är 1,2 km lång, och sedan tillbaka till startplatsen.

Rastbord och bänkar

Vid parkeringen finns rastbord och en RTC (torrtoa anpassad för personer med funktionsnedsättning). Rastbordet står nära kanten till en sluttning. Bordet bör flyttas upp något så att det går att komma runt med en rullstol (en stor sten ligger dessutom i vägen). Ett enkelt repstaket eller några stora stenar kan anläggas vid kanten för att förhindra eventuella fallolyckor. Rastbordet kan anpassas ytterligare så att fler än 1-2 personer med funktionsnedsättning kan utnyttja det samtidigt.*

Bord vid rastplatser bör ha 0,75 m frihöjd under skivan för att en person i rullstol ska kunna komma intill bordet bra. Bordsskivan bör skjuta ut 0,60 m utanför bordets ben. Rullstolar är olika konstruerade och det kan gärna finnas 0,80 m fritt utrymme mellan bordsbenen på bordets kortsida, förutsatt att bordet har raka ben, för att en stor utomhusrullstol säkert ska kunna komma intill bordet.

Utefter Genvägen är det bra att komplettera med ytterligare något rastbord, men det är även värdefullt att ha några vilplatser/bänkar, försedda med armstöd, längs vägen. Bänkarna placeras på ställen som inbjuder till vila både i skuggiga och soliga lägen. De ska stå på plan och hårdgjord yta vid sidan av vägen och inte vara ett hinder för förbipasserade. En bra plats är till exempel uppe på backkrönet i anslutning till runstenen vid Genvägen.

Bänkar bör vara 50 cm höga och försedda med ryggstöd, och armstöd på båda sidorna. Armstöden ska sitta 0,2 m över bänkytan och sträcka sig över hela sittytan. Även lägre bänkar för kortvuxna personer är bra för att sitta bekvämt. Det rekommenderas att de placeras ut på 100 meters avstånd mellan varandra.

Ytbeläggning

Genvägens ytbeläggning har varit föremål för diskussion, och har i vårt tycke varit för mjuk på vissa partier. Rullstolshjulen gräver ned sig, speciellt efter regn. Dessutom växer det mycket gräs på vissa partier av vägen, så därför blir det mjukt. Därför bör en ordentlig besiktning göras av Genvägen och ny ytbeläggning läggas på. Det behövs också ny ytbeläggning vid rastbordet/stockbänken (WI19), där ytskiktet delvis är gräs och jord som gör marken mjuk.

Ytan ska vara hårdgjord, slät och inte halkig. Den kan gärna vara ett lager stensmjöl. Stensmjöl består av krossat berg i kornstorlek 0-4 mm och läggs ut i ett 5 cm tjockt lager. När ytan bevattnas och fått torka blir den fast och hård (vägsalt kan användas för att blöta stensmjölet). För att få ytan jämn är det bra att använda en vält. Men användningen av stensmjöl förutsätter en bra och hård grund. Det kan vara en lager sand underst, sen ett lager bergkross och ovanpå det ett lager grus. Till sist läggs lagret av stensmjöl.

* Ett exempel på ett bra rastplatsbord med bänk finns på sidan 30 i skriften *"Tillgång till naturen för människor med funktionshinder"*.

Rastplats sydväst om äppelträdgården

Om stigen hårdgörs ner till rastplatsen så kan den fungera som en tillgänglig rastplats. Den ligger relativt nära Lårstaviken. Närheten till vatten ger positiva naturupplevelser. Där kan även en anpassad grill kunna anläggas. Rastplatsen skulle kunna bli ett huvudmål i Wikparken för dessa grupper.

Ängen

Genvägen går genom en ängsmark, som är cirka 100 meter lång, och sluttar uppför. Parat med att marken är ojäm, så blir det jobbigt för rullstolsanvändare och ledsagare att ta sig fram. Vi föreslår ett alternativ på en lättare/planare väg för rullstolsburna. Den skulle kunna dras fram förbi maskingaraget längs skogskanten på västra sidan av äppelträdgården till korsningen Wikstigen/Genvägen. Om en alternativ väg inte skulle vara aktuell så kan en enkel ledstång/räcke anläggas i motluten i ängsmarken (*karta på alternativväg bifogas*).

Backen vid runstenen

Backen upp till runstenen, längs Genvägen västerut, är relativt brant och cirka 40 m lång och det försvårar framkomligheten för personer med rullstol, och det blir jobbigt för en ledsagare. En ledstång/räcke bör anläggas längs backen för att förenkla uppgången för alla besökare i parken. För att förbättra uppfarten för rörelsehindrade kan ett vilplan anläggas på halva sträckan i backen. Ett annat alternativ är att anlägga en typ av serpentinväg med tydliga vilplan på vänstra delen av backen. Men det alternativet är sämre eftersom det står träd i vägen och marken där används periodvis som betesmark.

Lutningar på över 1:20 bör undvikas, d v s inte mer än 1 meter höjdskillnad på en sträcka av 20 meter. Vid lutningar på 1:20 och brantare bör vägen byggas om så att det efter var 5:e meter finns 2 meter långa vilplan utan lutning. Helst bör det inte förekomma fler än två ramper i följd. I områden som anges vara tillgängliga kan kraftiga lutningar bara accepteras under speciella omständigheter och på mycket korta sträckor.

Vid lutningar på 1:12 - 1:20 kan *räcken* eller *ledstänger* behövas, där t ex personer med gångsvårigheter eller sitter i rullstol kan ta stöd. Räckena bör vara 0,90 m högra, och kan även vara försedda med en ledstång på höjden 0,75 m, t ex vid ramper.

Skyltning/ vägvisare/ information

Informationstavlan (WI24) vid handikapparkeringen går att läsa när man sitter i rullstol (se rutan om information nedan). Däremot finns ett mindre motlut som gör det svårt att stå stabilt med en rullstol. Marken behöver därför jämnas till där.

Smultronställeskylten "Upplev Wikparken" är bra och tydlig. Den är lättläst och är rikt illustrerad. I texten få man dock uppfattningen att det går bra att färdas med rullstol på båda stigarna. Det är bara Genvägen som bör pekas ut som tillgänglig. Skylten skulle också kunna kopieras upp och finnas till hands i området, när den har ändrats.

Den *texthöjd* som rekommenderas är 15 mm för en skylt som man kan komma nära, 25-40 mm på viktiga läges- och riktningsskyltar som kan ses på några meters avstånd, men som man kan komma tätt intill och 70-100 mm på skyltar som man kan se på 1- 3 meters avstånd. Man ska dessutom undvika seriffer och klackar på bokstäverna som bör ha jämntjocka former. Gemener är bättre än versaler. Färger som är svåra för färgblinda att särskilja ska undvikas att ha samtidigt, som rött och grönt, orange och brunt och blått och grönt.

Personer med begåvningsnedsättning kan ha svårt att läsa och förstå vanlig text. Information till den gruppen kan istället utformas som ett *pictogram*. Det är ett symbolspråk med ett mycket stort antal symboler istället för text. Mer information: www.pictogram.se.

Informationsstolpar/pållare syns inte så bra i området. Ett sätt för att förbättra det kan vara att måla med röd färg runt om stolpen (i ifräsningen). Skyltarna på stolparna har för liten text med tanke på synsvaga, (se mer info i faktarutan nedan).

För personer med en funktionsnedsättning är det viktigt att kunna känna sig trygg i området. Därför ska det finnas vägvisare med avståndsangivelser på lagom avstånd mellan varandra, hur långt det är kvar till toalett och parkeringsplats, utefter den väg som han/hon färdas på. Det står t ex en vägvisare (WI55), utefter vägen med bara ett rullstolsmärke (0,4 km), men man vet inte vad den relaterar till, *se bild 1*. Uppe på backkrönet vid runstenen sätts vägvisaren (nr ?) mer synligt och som visar avståndet till toalett och parkering, *se bild 2*. Den har idag samma oklara skyltning som vägvisaren på bild 1. På den redan befintliga vägvisaren, (WI40), öster om backen upp till runstenen, sätts en skylt med avståndsangivelser till toalett och parkering.

Bild 1 Vägvisare (WI55)

Bild 2 Skynd vägvisare vid Runstenen

Information ska kunna läsas på nära håll, i både stående och sittande ställning, och centrum av tavlan bör därför inte ligga högre än ca 120 cm över marken. För att undvika ljusreflexer vid naturligt ljus bör tavlan luta 5-10 grader framåt i överkant. Lutningen gör det lättare för rullstolsburna, kortväxta och barn att läsa *hela* tavlan. Läsbarheten ökar också om ytan på tavlan är matt eller täckt av material som inte ger reflexer.

Informationen ska tydligt visa tillgängliga toaletter, avståndsangivelser, vilplatser längs gångvägar. Branta stigningar ska också vara tydligt markerade så att en rörelsehindrad person i förväg ska kunna avgöra om det är lönt att ta sig fram längs vägen eller inte. Obs! det är också viktigt att det på infotavlorna finns upplysning om var man kan ringa för att antingen få information om eller själv påtala aktuella/eventuella hinder som kan påverka framkomligheten, t ex en eroderad fåra skapad av vårens smältvatten.

Brygga för rörelsehindrade

Vi föreslår att en del av ångbåtsbryggan förses med staket. Syftet skulle vara att rullstolsburna kunde fiska eller bara koppla av där och samtidigt känna sig säkra. Det skulle också höja

attraktionsvärdet för personer med funktionsnedsättning, eftersom man skulle komma nära vatten. Alternativet är att bygga en separat brygga bredvid. Det är viktigt att det i så fall finns en parkeringsplats och anpassad toalett i närheten. (*För mer information om bryggor, se skriften "Tillgång till naturen för människor med funktionshinder"*).

Övrigt

- Det finns 10 st grindar i anslutning till ängs- och betesmarkerna i Wikparken, varav 6 st längs Genvägen. Dessa är inte lätta att öppna och passera när man är rullstolsburen. Man kan delvis avhjälpa det genom att sätta dit ordentliga handtag på ca 75-80 cm höjd. Tillgängligheten kan även förenklas med en självstängande grind, som man kan ta sig igenom själv utan medhjälp (se exempel i SNVs vägledning om friluftsanordningar).
- Ett draghandtag fattas på insidan på dörren till RTC (se faktaruta om TC på sidan 9).
- En RTC-skylt sätts på dörren istället för "rullstolsskylten" som finns där idag. (*Håva Skyltar AB tillhandahåller sådana*).
- Skylt om ängen (WI63) vinklas upp mer och ställs närmare vägen så att den blir lättare att läsa.
- Skylta upp att det är elstängsel längs vägen, även med en bild (när den är i bruk), på flera ställen längs vägen (se information om pictogram ovan).
- Det är viktigt att skylta om handikapparkeringen redan vid entrén (infotavlan) till Wiks slottsområde.
- Gör en karta med punktskrift eller taktil karta över området, som personer med nedsatt syn kan låna och ta med sig i området. Samråd med föreningen för synskadade för eventuellt ytterligare åtgärder i området.
- Önskemål finns att ytterligare en RTC ställs upp i området, vid Runstenen.

Härjarö

Vi utgick från parkeringen vid Blåhäll och följde sedan den asfalterade vägen ned till stranden och tittade på badplatsen, rast- och grillplatserna. Därefter gick/rullade vi vägen i motsatt riktning mot hamnen. Sedan besökte vi parkeringen vid stigen till Äppelnäsgrund. Tyvärr gick det inte att ta sig ned till Äppelnäsgrund med Niklas Rossis rullstol (som saknar handtag för ledsagare). Därför kunde vi inte göra en bedömning av stigen ur tillgänglighetssynpunkt. Troligen är det bara lättare rullstolar för barn (med ledsagare) som kan ta sig fram på stigen ned dit, utan att det tar alltför mycket på krafterna.

Blåhäll

Vid entrén till Blåhäll vore det bra med en vägvisare till toaletterna. Man ser husen mellan träden, men toalettdörrarna vetter mot stranden. En RTC-skylt fattas på utsidan av dörren till RTC. Eftersom det är en badplats så skulle det uppskattas om det fanns ett skötbord i någon av toaletterna. (Det finns skyltbrickor för detta till utsidan av dörren, *Håva Skyltar AB*)

Omklädningsbaracken var låst, d v s handtagen var borttagna vid vårt besök, och enligt uppgift så används den inte mer. Badplatsen och bryggan vid stranden skulle kunna anpassas så att personer med fysiska funktionsnedsättningar skulle kunna bada där. Det skulle ytterligare höja områdets värde ur tillgänglighetssynpunkt. Men en förutsättning är att det finns omklädningsrum/hytter anpassade för dessa grupper. Det finns flera olika sätt för personer med rörelsehinder att ta sig ned i vattnet. (*För mer information om detta, se skriften "Tillgång till naturen för människor med funktionshinder"*).

En flytbrygga är bättre än en fast brygga eftersom flytbryggan har en konstant höjd över vattenytan. Men det är viktigt att inte bryggan gungar i någon riktning, eftersom rörelsehindrade har svårt med balansen. Någon form av förankring med hjälp av en kätting, betongankare eller pålar kan förhindra detta. Bredden på bryggan bör inte understiga 2,4 meter och längden 5,0 m och den bör också förses med räcken.

Asfaltvägarna längs stranden skulle kunna göras bredare, idag har de cirka en meters bredd. Man kör lätt ned på kanten. Det är ofta svårt att se var kanten är, på grund av att barr och löv och annat som ligger där. En städning inför varje säsong skulle säkert räcka för att förbättra det. På flera ställen har det bildats gropar/håligheter i asfalten som behöver åtgärdas. Även trädrötter har skjutit upp under asfalten och bildat ojämnheter. Vägen är lätttrullad eftersom det är ganska små höjdskillnader längs vägen.

Lämplig bredd på en *stig/väg* är 1,6-1,8 meter, vilket medför att en gående och en rullstolsburen person kan få plats bredvid varandra. När det gäller asfalt är det lämpligast med en ljus typ. En ljus stig avviker i färg från den omgivande grönskan och är lättare att se och följa för synsvaga personer.

Grill- och rastplatser

Det finns minst fyra grillplatser vid Blåhäll, men ingen går att använda av en rullstolsburen person, eftersom de är för låga.

Vårt förslag är att en anpassad grillplats, t ex grillbordet som tillverkas på Hammarskogs snickeri, ställs rakt nedanför omklädningsbaracken, där det redan finns en befintlig grill, (HÄ9). Det finns även andra bra alternativ på grillar, titta i angiven litteratur. Anledningen till valet av plats är att det blir en kort sträcka att förflytta sig från parkeringen och att marken vid HÄ 9 är plan. Bredvid ställs ett rastbord och gärna en sittbänk i anslutning till grillplatsen. Kom ihåg att hårdgöra underlaget vid behov.

Det nya rastbordet/stockbänken är helt felplacerad som det står idag – i en svag sluttning på en gräsmatta – som gör det omöjligt att komma dit med en rullstol. Ställ den istället vid HÄ9, enligt vårt förslag ovan. (Se bild 3 nedan).

Bild 3. Felplacerat rastbord i Härjarö

Om *grillplatsen* utformas så att den ger plats för rullstolens fotstöd ska grillgallret placeras på en höjd av 0,70 m. Om man bara kan komma till grillen i sidled så ska grillgallret placeras lägre, på cirka 0,50 m ovanför marken.

Övrigt

- En handikapparkeringsplats med skylt skapas vid parkeringen
- På Informationstavlor vid Blåhäll och Äppelnäsgrund skulle skyltarna kunna sättas lite längre ned. Smultronställeskylten är bra.
- Vägvisare till campingen saknas från Blåhäll via strandvägen.
- Stenbryggan nedanför grindstugorna skulle kunna rustas så att rullstolar kunde köra ut där (närheten till vatten).
- Det lilla berget, längs slingan, innan hamnen skulle kunna fungera som en enkel utsiktsplats, (reservatsbestämmelser kanske sätter hinder).

Kalmarnäs

Vi startade vid parkeringen och gick/rullade sen till rastplatsen för att därefter ta oss ned till naturskolan.

Toalett

Från parkeringen vore det bra med en vägvisare till RTC och till rastplatsen. RTC har brister. Ordentliga armstöd saknas och ingen toapappershållare finns. På insidan av dörren saknas ett ordentligt handtag. En RTC-skylt saknas på utsidan av dörren. Det är bra om rampen upp till toaletten förses med räcken på båda sidor, även vilplanet närmast dörren, *se bilder nedan*.

Bild 4. RTC Kalmarnäs exteriör

Bild 5. RTC Kalmarnäs interiör

Toaletter

Minimikrav som ska vara uppfyllda för en RTC: Den fria dörrpassagen ska vara minst 84 cm. Dörren på insidan ska ha ett draghandtag som är placerat 80 cm över golvnivå, över hela dörrens bredd. Ingen hård tröskel eller kant ska finnas vid dörren.

Storleken, innermättet ska minst vara 2,5 x 2,5 m. WC-stolen ska vara framdragen 10 cm från väggen så att det finns plats för en assistent bakom den. Sitthöjden på toastol ska vara 48 cm. Fällbara armstöd 80 cm över golv, med 60 cm mellanrum. Toalettpappershållare placeras på armstödet. Extrarullar ska gå att nå från sittandehöjd. Det måste finnas plats för rullstolen på 3 sidor av toastolen för att alla ska ha möjlighet att komma till den. Det är bra med ljusinsläpp genom taket, t ex en Halleplatta som är lika hållbar som plåt.

Bild 6. Gångstig till rastplatsen i Kalmarnäs

Rastplatsen

Vägen till rastplatsen är snarare en smal stig med gräs på bägge sidor, efter grinden in i hagen. Den behöver breddas (till 1,6-1,8 m) och hårdgöras, *se bild ovan*. Underlaget vid rastbordet är ojämnt. Underlaget jämnas till och det läggs på någon form av hårt underlag. Rastbordet var tidigare för lågt för att en rullstolsburen person skulle kunna använda det, men nu är bordet upphöjt till 77-81 cm (*augusti 2008*). För att höja platsens attraktionsvärde föreslår vi att en grill, anpassad för personer med fysisk funktionsnedsättning, ställs dit.

Naturskolan, Vattunöden

Eftersom naturskolan tar emot särskolebarn som kan vara rullstolsburna föreslår vi några idéer på åtgärder för att göra naturskoleområdet mer tillgängligt för dessa grupper. Ett förslag är att tillgängliggöra äventyrsbanan längs bäckkravinen där. Förslagen har tagits fram i samråd med naturskolepersonalen och tillsynsmannen (*se bilaga med idéförslagen*).

Övrigt

- Grind, (KA6) görs självstängande och handtag sätts på grinden.
- Informationstavlan sitter på bra avstånd om man sitter i rullstol, men detaljkartan är för liten (A4). Informationen ”varning för stup”, kan gärna kompletteras med en bild. Tänk på färgkombinationer som inte färgblinda klarar av att se, se ovan.
- En smultronställeskylt sätts upp vid naturskolan.
- Skyltar på fårstängsel - att det är elstängsel sätts upp (*gärna också med en bild*).
- En vägvisare till eken som brunnit saknas vid stigen. Den syns inte i grönskan (*stigen är inte anpassad där, men vi påtalar det ändå*).

Information som ges via hemsidor

Vi har gått igenom texterna på US hemsida och hemsidan för Smultronställen så att de stämmer med den service som erbjuds, samt att rätt terminologi används, se mer om detta nedan. För att förenkla hanteringen bifogar vi utdrag på de webbsidor där vi har ändringsförslag.

Generellt kan sägas om hemsidan för smultronställen att det är för många klick som användaren måste göra för att ta del av all information. Tio rubriker är klickbara för varje naturområde under rubriken ”Utflyktsmål”! Information om tillgänglighet återfinns dels under rubriken ”Service” under varje utflyktsmål och dels under rubriken ”Göra och uppleva” där rubriken ”Funktionshinder eller barnvagn” finns. Det bästa hade varit att redan på förstasidan ha en flik för just ”tillgänglighet”, som kan göra det lättare och enklare för användaren att hitta det han söker. Man kan också ha en flik om detta mer centralt/högre upp på hemsidan än nu. Någon har myntat begreppet att ”tillgängligheten börjar på nätet”, och den informationen kan vara avgörande för om en person med funktionsnedsättning bestämmer sig för att besöka ett område eller inte.

Att illustrera texterna med symboler, t ex en rullstol, gör det hela ännu tydligare. Textstorleken är också för liten på sidorna. Därför vore det bra om det gick att välja textstorlek direkt på hemsidan, istället för att göra det på sin egen webbläsare. (*Min egen webbläsare, Internet Explorer, kunde inte anpassa texten på hemsidan*). Ett annat hjälpmedel som underlättar för personer med synnedsättning är en lyssnafunktion, d v s en röst som läser upp informationen man har valt. Se information om detta på landstingets hemsida www.lul.se. Informationen kan gärna också punktats upp om det är mycket information. Tänk också på att färgkombinationen rött-grönt har färgblinda svårt för att uppfatta. (*Mer information: www.hi.se/surfautanhinder, där man även kan testa en hemsida, eller www.funkanu.se*).

Bort med termen handikapp

Socialstyrelsen beslutade hösten 2007 att termen handikapp inte ska användas som eget ord längre och att man ska vara restriktiv med användningen av ordet i en sammansättning, t ex handikapparkering. Istället ska termen **funktionsnedsättning** användas, som är en nedsättning av t ex en persons fysiska funktionsförmåga. Begreppet **funktionshinder** har heller inte något med en person att göra längre, utan det är miljön som är funktionshindrade. Det definieras som en begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen. Därför är det viktigt att tänka på det när man till exempel utformar såväl foldertexter som information på webben.

Marknadsföring

När vi har varit ute i naturområdena har det blivit uppenbart för oss att områdena behöver göras mer kända hos föreningar som företräder personer med funktionsnedsättning. Men även webbsidan för smultronställen bör bli bättre känd hos dessa föreningar.

Vi föreslår att Upplandsstiftelsen tar initiativ till att ordna en temadag för dessa föreningar, med syfte att visa upp några natur- och friluftsområden med bra tillgänglighet i länet, gärna i samarbete med länsstyrelsen och länets kommuner. Lämplig tid för ett sådant arrangemang vore förslagsvis våren 2009. Vid ett sådant tillfälle är det också av vikt på få synpunkter av brukarna så att tillgängligheten kan bli ännu bättre.

Ett annat sätt är att marknadsföra www.smultronstallen.nu och några utvalda tillgängliga områden i Habiliteringens vår- och höstkatalog för aktiviteter. Det vore även bra om Upplandsstiftelsen deltar vid den årliga *Pröva-på dagen* som nätverket ”Fritid för alla” brukar anordna, samt att man finns med på nätverkets hemsida.

Bilaga till rapporten "Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i några av Upplandsstiftelsens naturområden".

Idéförslag på åtgärder för att underlätta tillgängligheten för barn med funktionsnedsättning vid Naturskolan Vattunöden, i Kalmarnäs-området, Håbo kommun.

Naturskolan vid Vattunöden, Kalmarnäs naturreservat, tar emot skolbarn från grundskolans årskurs F-9 i Bålsta, bland annat från särskolan. En del av barnen har rullstol och är idag bara hänvisade till grillplatsen vid naturskolan. Därför finns det förslag på åtgärder som kan underlätta för dessa barn att även uppleva områdets övriga delar. Idéförslagen har tagits fram i samråd med personalen på naturskolan och tillsynsmannen för naturreservatet. Förslagen ligger också i linje med vad skötselöfreskrifterna anger.

Förslagen är:

- Delar av äventyrsbanan längs bäckravinen görs mer tillgängliga och kan inspirera flera sinnen. Hårdgör gång- och rullstolsväg från reservatsparkeringen, alternativt från naturskolan till bron över bäcken.
- Vägen anpassas vidare efter bron över bäcken och vidare upp längs stigen, ca 100 meter till bäckravins kant och eventuellt vidare, så att även barn med rörelsenedsättning kan använda den delen av banan.
- Anlägg en hårdgjord väg till bryggan som naturskolan använder. Om det är möjligt så bör vägen gå förbi den omkullfallna eken, som är en av Upplands äldsta.
- Undersök tillgängligheten till stigen/motionsspåret till Lastberget, där en utsiktsplats finns. I så fall hårdgörs den och breddas något.
- Bord och bänkar vid naturskolans grillplats anpassas ytterligare för barn med rörelsenedsättning. Marken hårdgörs där.

Vi föreslår att förslagen utreds närmare för att se om de går att förverkliga.

Kontakt:

Ove Jonsson, tillsynsman, Kalmarnäs naturreservat
Lena Sköldberg, lärare vid Naturskolan, Vattunöden